



List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulico hištv. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Šolske razmere na Spodnjem Štajarji.

Avstrijski Slovani so v jako nevarnem položaju ter že čisto kaže na to, da se v tej državi najvažnije ljudstvo prepušča svoji smrti. Da si ohranimo svojo narodno dedščino, za to se truditi je skrajna težava, kajti pri nas ne hodi, kakor pri naših nasprotnikih, za to, da si pridobimo in priborimo nova, močna mesta, ampak mi želimo samo, da si ohranimo zemljo naših očetov. Ker pa imajo Nemci v deželnem zboru večino, zato so Slovenci v naši deželi v vednih stiskah in nič ni čuda, če se kaže, da še tudi slovenska oblastva pripomorejo, naj se lep del naše krasne dežele s časom ponemči. V prvi vrsti mislimo v tem na šolska oblastva. Podlaga državi in ljudstvu je šola. To so nemški liberalci v nasprotni stranki že zdavno prepoznali in se sedaj trudijo, da dobijo čedalje večjo moč čez šolo. In veliko so v tem oziru na Štajarskem že dosegli, kajti mlačnost in malomarnost slov. »Jurka« jim je že marsikaj prepustila. Na krajne šolske svete se dnes ne oziramo in oglejmo si samo okr. šolske svete! Nekaj slovenskih okr. šolskih svetov še sicer imamo na Spodnjem Štajarji, vendar pa tudi njim ni kaj častnega oporeči; saj je pač to neka posebnost, da n. pr. slov. šolski sveti slov. dobrih učiteljev ne vzamejo v terno in le-ti šolski sveti so po tem največ krivi, da je dobil marsikateri trg in marsikatera vas nemške učitelje, s tem pa se najlažje doseže ponemčenje šole, ponemčenje prebivalcev.

Naj spomenimo le nekatere kraje, kjer se vsled nemarnosti »Jurkove« ponemčuje šola in deloma tudi prebivalci. Taki kraji so n. pr. Sv. Magdalena pri Mariboru, Radvanje, Razvanje, Brežice, Laški trg, Marénberg, Muta, Sv. Ožbalt pri Dravi, Sv. Peter pri Radgoni, Slov. Bistrica itd. Brez težave še našteješ lahko celo vrsto enacih krajev. Če stoji v teh in drugih krajih z nami slabo, krivi so tega pač Slovenci sami in v prvi vrsti. Marsikatero posestvo je šlo vsled slabosti in nemarnosti

blagega, brezstrastnega »Jurka« v zgubo! K temu še pride, da nam včasih šolski nadzorniki niso prijazni. Več nadzornikov, ki so jih imenovali v zadnji dobi, so še nemški liberalci. V prejšnji dobi 1881—1887 so pa bili vsi nadzorniki nemških mislij, pri novih pa, kakor pravimo, brž ni drugače. Spodnje Štajarsko šteje več izvrstnih narodnih nadučiteljev in učiteljev, ki bi bili po svojem čistem značaju in odlični omiki prav pripravi za nadzornika, ali teh nikar, ker niso gg. »purgarjem« po godu. In za Spodnje Štajarsko še je nekdo za nadzornika, ki smelo pravi, da ga je sram govoriti slovenski. Ako že c. kr. deželni solski svet noče kakega slov. moža vzeti v terno, tedaj pa bi vsaj kazalo, da se dajo možje, ki ne trobijo v rog liberalcev, za nadzornike. Nemškutarski učitelji znajo sredstva in vzamejo jih radi v roke, da dobijo občino pod-se. Slov. pisar se prežene iz občine in učitelj-nemškutar prevzame njegove posle. Kar pa premore tak občinski pisar, pokaže se v kratkem času. Šola je kmalu v strani, kajti če tudi ni kaj uspeha v njej, nič za to, ker je njemu glavna skrb za ponemčevanje in priljubovanje pri nekaterih gg. purgarjih. In taki klečeplazi in podrepniki bi naj bili odgojevalci naših otrok?

Tako vpraša »Marbg. Ztg.« in tarna še dalje v svoji 43. številki; mi njenim besedam nismo nič odvzeli in nič pridjali, samo zamenili smo Nemce sem ter tje s Slovenci in na robe Slovence z Nemci. Tako sodimo, da je brž resnica, ne pa v obliki, katero ima te besede v glasilu nemških liberalcev. Naši bralci, pa tudi vlada izprevidi iz tega lahko, da je ljudém, katerim je evangelje, kar stoji v kakem glasilu nemških liberalcev, težko priti do resnice.

Občni zbor banke „Slavije“ bil je dne 13. maja v Pragi. Iz letnega poročila, katero nam je poslalo generalno ravnateljstvo, posnamemo, da je teta 1892 bilo pri »Slaviji« zavarovanih 239.489 oseb za 486.096.812 kron.

Reservni fondi bankini iznašajo čez najmanj milijonov kron in so naloženi večinoma v vrednostnih papirjih in na hipotekah. V samo Istro posodila je banka »Slavija« že blizu 300.000 kron. Za škode je izplačala v 24 letih svojega obstanka 42.925.737 kron. Omeniti je še, da je rezervni fond za požarne škode za 58% večji, kakor ga predpisujejo ministerski predpisi. Iz tega sledi, da banka »Slavija« posebno važnost poklada na varnost svojih členov. Na to je treba posebno opozarjati, ker delniške zavarovalnice, katere se tako rade ponašajo z velikimi številkami, navadno še predpisane reserve nimajo. — Onim članom, ki so zavarovani za življenje, naklonila je »Slavija« zopet letos 10% no dividendo; svojih uradnikov pa se je spomnila s tem, da je bogato založila njihov penzijski fond, ki iznaša že 471.744 kron. — Iz vsega letnega poročila veje neka hvalevredna jasnost, kakoršne mnogokrat pogrešamo pri računskih sklepih enakih zavodov in zato čestitamo upravi banke »Slavije« o sijajnih uspehih, ki so sad njegovega previdnega delovanja. Slovenskemu okolištvu pa radi priporočamo ta vsega zaupanja vredni, vseskozi narodni zavod.

Cerkvene zadeve.

Novi zvonovi v Kapelah pri Brežicah.

„Čast Bogu na višavah,
mir ljudem na zemlji!“

Žalostni smo dne 25. aprila, ko smo se na god sv. Marka k sv. službi Božji shajali, poslovali od dveh starih, že izdelanih zvonov, srednjega in malega, v tem se so v marsikaterem očesu solze utrnile, ko jih je domači voznik Vidmar na voz zavalil in so mu č. g. župnik popotno pismo izročili, naj jih na kolodvor v Brežice zapelja, da se odtod po železnici daleč v belo Ljubljano, v livarno g. Alberta Samassa poddržajo.

V veselje se je začela žalost preobračati, ko v nedeljo pred binkošti č. g. župnik naznanijo: prihodnji teden dobimo nova zvonova; če bo božja volja, binkoštno soboto jih imamo doma. In res, začelo se je nekako tihotno gibanje; dekleta so nabirala za venčanje, fantje za strelni prah, godbo, maje, dvanajst devic za belo opravo, vozniki vozove in tako s potrebnimi pripravami se zberemo na binkoštno soboto po sv. maši pred župniščem in č. g. župnik nas izročijo v varstvo Marije Device in v milost presvete Trojice, nam želijo srečno pot: varuj Vas Bog!

Počasi se začne gibanje vozov naprej, bolj naglo se odpeljuje g. župan in dva cerkvena ključarja v Brežice, do č. g. dekana, c. kr. okr. glavarstva in pošte, da vse potrebno dovoljenje sprejmejo in tako dosejemo proti 10. uri na kolodvor. Čarobni prizor nas prešine, ko pregledamo velikana, ki sta odmenjena v Kapele romati.

Vozovi se priredijo in rahlo se zvonova naložita, dekleta ju ovenčajo, na vsaki voz štiri device belo oblečene za »špalir« prisedejo, štiri konje vprežejo, dve device se uvrstijo pred veliki zvon, dve pred malega v koleslje, za njimi cerkvena ključarja in župan. Tako je bila slovesna procesija vrejena za odhod. Domača godba se uvrsti in zavrta.

Iz kolodvora čez vse Brežiško mesto je godba pred vozovi korakala, dasi more ljudstvo, ki je iz vseh strani vkup hitelo, lažje ogledati svečanost, kakoršnje se redko kedaj vršijo. Marsikatera pobožna duša je izgovorila: Bog daj srečno dospeti na vaš namen, naj bi se božja čast na opomin zvonov razširjala na vse kraje v naše verne slovenske hribe in doline! Prvo hvalo izrekam Bogu za milost, da se je slovesna procesija redno

vredila, drugo č. g. dekanu v Brežicah, da so, ko se smo proti mestu pomikavali, z milim zvonjenjem vsprejeli zvonove pri Sv. Roku, potem spremljali h klostru in farni cerkvi, tretjo pa c. kr. okr. glavarstvu za dovoljenje, ko je smela skoz mesto godba svirati, pozabiti ne smem tudi mestnega predstojništva, da je skrbelo za red, da se ni pri toliki gnječi ljudij, hvala Bogu, nobena nesreča prigodila. Dospelvi na konec mesta se za četrt ure vstavimo in odpočijemo. Pregovor pravi: vsaki grm ima svoja ušesa, ne morem zamolčati, dragi čitatelji moji, kar sem pri tem počitku moral slišati. Dva gospoda pregledavata nas, z glavami kimavati, misleč, da pred prostim kmetom smeta prosto govoriti tuščino. Med drugim govorjenjem pride enemu na misel: Kaj kmečko ljudstvo vkup ne spravi: godbo, napletene device, četvero vprego pri vsakem vozu in celo z zvonjenjem so spremljani skoz mesto! Gospod mora biti mlačen kristjan, če ne sovražnik verskih naredb. Bog mu bodi milostljiv, da se spreobrne, jaz mu odpustim.

V Dobovo dospelvi se zopet nekoliko odpočijemo, glas zvonov nas z veseljem vsprejme in poslovi, da jo srčniše vkrenemo na hrib, proti Materi božji Jezerski. Zmučeni dosejemo pred cerkev presvete Trojice, naše podružnice, možnarje pokajo, zvonovi zvonijo, godba svira in obmolke: tu nas pričakuje ogromno število ljudstva. Gosp. nadučitelj s šolsko mladino, na čelu vsem č. g. župnik sprejmejo zvonove in jih vpeljujejo pred cerkev naše Matere božje Jezerske, da si jih zamore na binkoštno nedeljo vsak veren župljan ogledati, potem smo se v hiši božji Bogu zahvalili s petimi litanijami in blagoslovom.

Na binkoštno nedeljo smo ogledovali zvonove in smo na njih brali namen delovanja: »Glasno vabim k božji službi verne pred altar, čas molitve oznanjujem; če razsaja grom, vihar; O sreči, blagru hvalo kličem, v sv. raj mrličem. Požarov, ognja časnega obvaruj in večnega«. Ko začne pri Sv. Trojici za večernice zvoniti, oznanjevati praznik binkoštnega ponedeljka, možnarje pokajo, da naznanijo župljanom in sosedom slovesnost, namreč zvonova se imata potegniti v zvonik, in res, čast Bogu, so se binkoštni ponedeljek vstavili, da je veliki zvon okoli poldne se pohvalil s svojim izvrstnim glasom. On tehta 1216 kg., možnarje so pokali, godba je svirala, venčane device so se postavile na prazne vozove, da so pomogle za vrvice velikana potegniti v zvonik. Potem so č. g. Brežiški kaplan v imenu č. g. dekana v jedrnatih besedi na pridržnici razložili pomen zvonov, potem so č. g. fračiškan iz Brežic služili sv. mašo s Te Deum laudamus in je bila daritva za namen zvonov.

Prva hvala za dar zvonov Bogu, častitemu gosp. župniku Andreju Repiču, ki še niso 24 ur, reci štiri in dvajset ur pri nas službovali, pa so spoznali potrebo zvonov, popravljenje farne cerkve, ali človek obrača, Bog pa obrne, pripetila se je skoz potres velika nesreča, bilo je treba za stavbo cerkve in zvonika skrbeti in skoz dolga leta jim je bilo mogoče nekoliko prihraniti in začeti milih darov zbirati. Gospod župnik so priložili dve tretjini. Res lepo svoto denarja smo domači farani zložili in tudi sosedje Glabočanje in Pišečanje so v pomoč prihiteli. Njim je naš rojak, organist s pevkami zahvalo zapel pri sv. maši na binkoštni ponedeljek.

Druga hvala našim cerkvenim ključarjem: Franc Strasserju in Janeza Ureku in županu Mihaelu Šmalčiču, ki so si največ prizadevali, da se je vsečanost mogla slovesno obhajati. Vsem delavcem, tesarju iz Ljubljane in domačin pomagacem, kateri so pripomogli, da se je delo, hvala Bogu, srečno izvršilo, voznikom, nedolžnim devicam, domačim in tujim darovnikom se izreka presrečni: Bog plati!